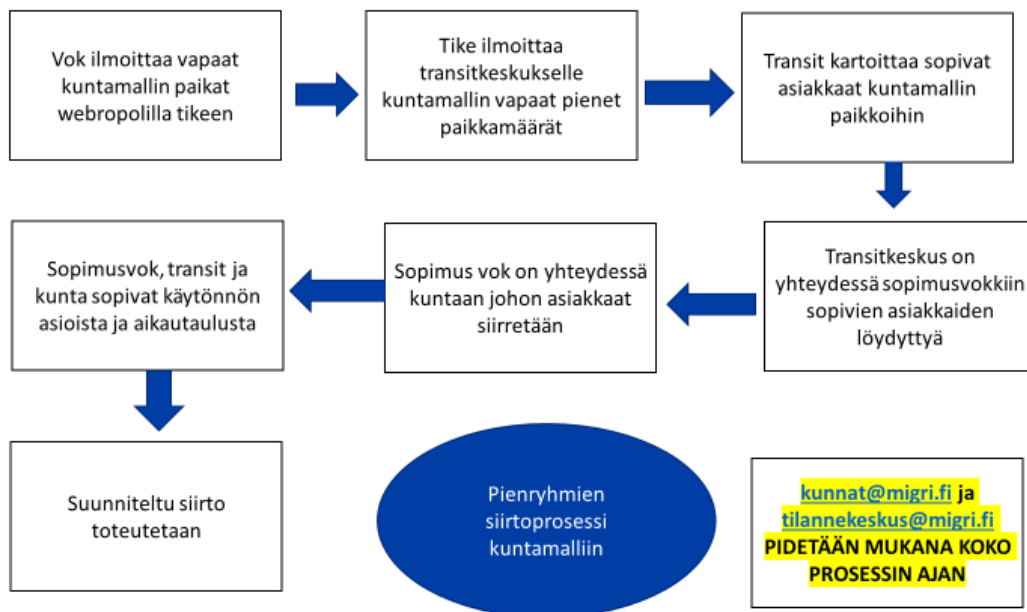

Ohje kunnalle: Pienryhmäsiirrot kuntamallissa

Kuntamalli luotiin Maahanmuuttovirastossa keväällä 2022 Ukrainan sodan syttymisen jälkeen korvaamaan kunnille tilapäistä suojelua hakevien ja saavien palveluista ja asumisesta aiheutuneita kustannuksia. Kuntamallin sopimuksia on tehty jo yli 120 kunnan kanssa ja kuntamallin majoituksessa asuu yli 4000 ihmistä. Kuntamallin mukaisesti kunta voi majoittaa kuntaan spontaanisti hakeutuneita henkilöitä tai yksityismajoituksesta tai kausityöstä vastaanottojärjestelmään majoitustarpeen ilmaiseita henkilöitä. Kesällä alettiin myös ohjata kuntamalliin henkilöitä Maahanmuuttoviraston kautta.

Maahanmuuttovirasto aloitti syyskuussa 2022 pilotin, jossa kuntamallin sopimuskuuntiin on alettu lähettää myös pienryhmiä kauttakuluvastaanottokeskuksista (kaaviossa transitkeskus). Kauttakuluvastaanottokeskukset sijaitsevat keskeisillä maahantuloalueilla ja niihin tulee henkilöitä suoraan rajalta. Henkilöt tyypillisesti majoittuvat kauttakuluvastaanottokeskuksissa erilaisten alkutoimenpiteiden ajan lyhytkestoisesti ennen kuin heidän siirretään eteenpäin majoittumaan odotusajan vastaanottokeskuksiin tai kuntamallin majoitukseen. Näitä siirtoja koordinoi Maahanmuuttoviraston Tilannekeskus (kaaviossa tike).

Monissa kunnissa on halua ja mahdollisuuksia ottaa pienryhmiä vastaan. Tähän tarkoitukseen luotiin pienryhmien siirtomalli, joka koskee noin alle 15 hengen ryhmiä. Tilannekeskuksen sijaan pienryhmäsiirtoja koordinoi transitkeskus. Prosessi etenee seuraavan kaavion mukaisesti.

Saadakseen henkilöitä siirtoina/kuntamalliin, tulee kunnan:

- 1) Tehdä/laittaa vireille kuntamallin sopimus (jos kuntamallista ei ole vielä sopimusta)
- 2) Määritellä kuntamallin yhteistyötä hoitava henkilö kunnasta
- 3) Järjestää asuntoja kuntamalliin kunnan haluama määrä
- 4) Kalustaa asunnot valmiiksi
- 5) Sopia yhteistyötä/pitää yhteyttä sopimusvastaanottokeskuksen kuntakoordinaattorin kanssa
- 6) **Ilmoittaa vastaanottokeskukselle vapaiden ja valmiiden asuntojen**

a. määrä ja koko ja arvio, miten monta henkilöä asuntoon voidaan majoittaa

- i. neliömäärä
- ii. kerros-, rivi- vai omakotitalo
- iii. montako huonetta?
- iv. esteettömyys
- v. onko lemmikkieläimet sallittuja

b. toiveet saapuvista henkilöistä

- i. onko koulu lapsille järjestetty
- ii. onko lapsilla mahdollisuus päivähoitoon
- iii. onko paikkakunnalla työpaikkoja ja jos millaisia
- iv. julkiset kulkuyhteydet/oman auton tarve
- v. onko jotain muuta erityistä mitä kunta haluaa kertoa (ystäväperheet, harrastukset, urheilu ja vapaa-ajan aktiviteetit)
- vi. julkisen erikoissairaanhoidon/sairaalan läheisyys

c. yhteyshenkilöt

- i. kuntaan, nimi, puhelinnumero ja sähköpostiosoite
- ii. sopimusvastaanottokeskukseen nimi, puhelinnumero ja sähköpostiosoite

- 7) Vastaanottokeskus välittää tiedot 2 kertaa viikossa Maahanmuuttovirastoon, josta ne lähtevät eteenpäin transitkeskuksiin
- 8) Sopia transit- ja sopimusvastaanottokeskusten kanssa käytännön järjestelyistä, siirtopäivästä ja vastaanotosta sekä muista yksityiskohdista (tietojen vaihto)
- 9) Otaa vastaan ihmiset sovittuna ajankohtana ja tarjota heille ensimmäisinä päivinä tukea ja ohjausta erityisen tiiviisti
- 10) Olla saavutettavissa asumisen ohjaustyön puolesta niin, että kuntamallissa olevien henkilöiden asiat hoituvat mahdollisimman hyvin
- 11) Seurata ihmisten asumista asunnoissa ja neuvoa asiakkaita tarpeen mukaan
- 12) Laskuttaa kuukausittain majoitusvuorokausista sopimusvastaanottokeskusta

Kunta voi ottaa asumaan kuntamalliin kohderyhmään kuuluvia henkilöitä varsin vapaasti. Maahanmuuttovirasto kuitenkin toivoo, että kunnat eivät ottaisi suoraan erilaisten operaatioiden (esimerkiksi kansalaisten järjestämät kuljetukset) tuomia henkilöitä, vaan he tulisivat ensin vastaanottojärjestelmään ja sitä kautta mahdollisesti kuntamalliin (esimerkiksi tässä kuvatun mallin mukaisesti). Suoraan em. operaatioiden kautta otettavien ihmisten kohdalla on olemassa kohonnut riski sille, että he eivät pääse systemaattisesti erilaisten palveluiden piiriin ja eivätkä he saa oleellista tietoa heitä koskevista oikeuksista ja velvollisuuksista. Myös riski epäselvyyksiin, hyväksikäyttöön ja riistoon kasvaa.

Transitkeskukset esimerkiksi rekisteröivät ihmiset ja heille myös annetaan tietoa erilaisista palveluista ja tarvittavista toimintatavoista sekä mahdollista vastaanottorahaa varten prepaid- maksukortit. Heidän on myös mahdollisuus osallistua terveystarkastukseen. Tämän jälkeen heidät siirretään odotusajan keskuksiin tai kuntamallin majoitukseen.

Lisätietoja:

Minna Jussila

Ylitarkastaja

minna.jussila@migri.fi

kunnat@migri.fi